

SZABADALOM

A szabadalmi irodalom referáltsága a Chemical Abstracts-ben

A kémiai szakirodalommal foglalkozók tisztában vannak azzal, hogy gyakorlatilag egyetlen olyan nemzetközi referáló folyóirat létezik ezen a területen, amely megfelelően állandó minőségű és széles körből származó referátumokat viszonylag egyszerűen visszakereshető formában és gyorsan közöl. Ez a folyóirat a Chemical Abstracts, amely az elmúlt évtizedek alatt méltón vitta ki ezt a konkurenciamentes tekintélyt.

Más azonban a helyzet a CA által is referált szabadalmi irodalommal, amelynek primer forrásai összemérhetetlenül kisebb számúak, mint a referált folyóiratok és egyéb publikációk száma, hiszen országonként legfeljebb egy olyan hatóság létezik, amely szabadalmi leírásokat kiad. A referált /coverage/ szabadalmi leírások körével szemben támasztott követelmények ezért jóval szigorubbak lehetnek, és így elvárható lenne, hogy legalább a fontosabb ipari országok vegyészeti tárgyú szabadalmairól teljes tájékoztatást kapjon a kutató.

Az e tárgyban végzett vizsgálatok azt mutatják, hogy a CA jelentős számú vegyészeti tárgyú szabadalomról nem ad semmiféle információt. Amíg 1970-ben például hozzávetőlegesen 50 ezer új szabadalomról közölt a CA kivonatot, ugyanebben az évben a Central Patent Index /CPI/ című, és a Derwent Publications Ltd. által nyújtott angol szolgáltatás által referált új vegyészeti tárgyú szabadalmak száma 110 ezer felett volt.

Az új szabadalom fogalmát a következőképpen érthetjük meg. Tegyük fel, hogy egy magyar vállalatnak van egy találmánya. Ezt Magyarországon és Angliában külön-külön jelenti be szabadalmaztatásra. A Szabadalmi Hivatal Angliában 2, Magyarországon 3 év múlva publikálja a szabadalmi leírást. Egy találmányról van tehát szó, amelyet több országban is publikálnak. A CPI azonban az angol, a CA a magyar szabadalmat fogja referálni, mint új, azaz először publikált szabadalmat.

A CA főleg a viszonylag lassan megjelenő Amerikai Egyesült Államokbeli szabadalmi leírásokra, míg a CPI az NSZK-beli, holland és belga szabadalmi leírásokra támaszkodik, és ezért gyorsabban referál.

E tény jelentőségét, a szabadalmi leírások különleges fontosságát irodalmi adatok bizonyítják. Egy felmérés szerint a brit szabadalmi leírások egy véletlen mintájának több mint 94%-a semmiféle más formában nem került publikálásra.

Ezért a CA használóinak - sajnos - bizony fenntartással kell ke-

zelniük az eddig többé-kevésbé csálhatatlannak hitt kedvező információ-tárukat.

/The Information Scientist, 8.k. 3.sz. 1974.szept. p.133-138./

A nemzetközi szabadalmi helyzet

A különböző országokban más és más előírások szabályozzák a szabadalmaztatásra bejelentett találmányok nyilvánosságra hozatalát. A szabadalmi irodalom felhasználóinak figyelemmel kell ezekre lenniük, amikor szabadalmi leírásokból kívánnak tájékozódni a tudomány vagy a technika egyes területeiről.

Miért szükséges több ország szabadalmi leírásait tanulmányozni, illetve figyelni? Ez azért fontos, mert különben nagy a veszélye annak, hogy jelentős találmányokról – amelyeket az adott országban nem jelentettek be, vagy amelyeket bejelentettek ugyan, de a szigorú vizsgálat után nem engedélyezik rájuk a szabadalmat, – nem szerzünk tudomást.

Az egyes országok előírásai nagymértékben különböznek egyrészt abban, hogy a szabadalmi bejelentés érdemi vizsgálata során mennyire korlátozódik a későbbiekben nyilvánosságra kerülő műszaki információ, másrészt abban, hogy ez a nyilvánosságra hozatal milyen gyors a bejelentéshez képest.

Igy a szabadalmi bejelentés szövegét változtatás nélkül, a bejelentés napjától számítva viszonylag rövid időn belül közzéteszik a fontosabb országok közül Belgiumban, NSZK-ban, Japánban, Franciaországban, Hollandiában, a skandináv országokban, Dél-Afrikában, Ausztráliában.

A komolyabb vizsgálatot folytató országokban a vizsgálat után vagy a vizsgálat után is közzéteszik az esetleg lényegesen megváltoztatott leírást. Ilyen országok pl. az Amerikai Egyesült Államok, Anglia, Japán, Hollandia, a skandináv országok és Magyarország is. A fontosabb országok közül a bejelentés napja után leggyorsabban Belgiumban teszik közzé a leírásokat /3-6 hónap alatt/, majd Hollandia, NSZK, Japán, Franciaország, Dél-Afrika következik /6-18 hónap/, ezeket pedig Anglia /12-30 hónap/ és az Amerikai Egyesült Államok /12-50 hónap/ követik. Magyarországon a bejelentés napját követően 6-40 hónappal teszik közzé a szabadalmi bejelentéseket.

A szabadalmi tájékoztatásban is nagy szerepe van a szekunder tájékoztató forrásoknak. A Derwent Publications Ltd., Anglia, cég végzi ezen a területen kiemelkedő munkát. Különböző terjedelmű /120 és